

บทที่ 4

ผลการศึกษาด้านความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ ในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส

ในบทนี้เป็นผลการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐที่ได้ประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 โดยเป็นการศึกษาจากการจัดประชุมสัมมนาตาม “โครงการเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับหน่วยงานภาครัฐเพื่อมีความพร้อมทางด้านข้อมูลข่าวสารของราชการในการรองรับการตรวจประเมินของหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมิน เช่น สำนักงาน ก.พ.ร. และเพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้อย่างครบถ้วน อันเป็นไปตามแบบประเมินเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่ให้หน่วยงานรัฐจัดเตรียมข้อมูลตามมาตรา 9 ไว้ รวมทั้งข้อมูลตามมาตรา 11 (ข้อมูลที่ประชาชนมีคำขอเป็นการเฉพาะราย) อันจะทำให้หน่วยงานของรัฐมีความพร้อมในการที่จะตอบสนองต่อสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้กว้างขวางมากขึ้น

โดยผลการศึกษาเป็นการสรุปวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมสัมมนาในระดับกลุ่มจังหวัด ในและระดับภูมิภาคซึ่งเป็นการประชุมร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะผู้วิจัย และผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยได้แบ่งการสัมมนาออกเป็นภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้ 1) ภาคเหนือและภาคกลางตอนบน จำนวน 8 ครั้ง 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 ครั้ง 3) ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคตะวันออก จำนวน 9 ครั้ง 4) ภาคใต้ จำนวน 5 ครั้ง และ 5) ระดับประเทศ 1 ครั้ง รวมเป็น 29 ครั้ง โดยมีหน่วยงานเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน 4,723 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 55.80 จากหน่วยงานที่เชิญเข้าร่วมประชุมทั้งหมด 8,464 หน่วยงาน และมีบุคลากรในหน่วยงานของรัฐเข้าร่วมประชุม จำนวน 5,093 คน (บางหน่วยงานร่วมประชุม 2-3 คน) โดยมีผลสรุปการประชุมสัมมนา ดังนี้

ครั้งที่ 1 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในกลุ่มจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 90 คน จาก 144 หน่วยงาน

ครั้งที่ 2 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเชียงราย และพะเยา มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 156 คน จาก 310 หน่วยงาน

ครั้งที่ 3 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง และลำพูน มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 191 คน จาก 346 หน่วยงาน

ครั้งที่ 4 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย พิษณุโลก และ เพชรบูรณ์ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 135 คน จาก 326 หน่วยงาน

ครั้งที่ 5 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดนครสวรรค์ ชัยนาท และอุทัยธานี มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 142 คน จาก 336 หน่วยงาน

ครั้งที่ 6 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในกลุ่มจังหวัดกำแพงเพชร และตาก มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 74 คน จาก 225 หน่วยงาน

ครั้งที่ 7 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดแพร่ น่าน และอุตรดิตถ์ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 165 คน จาก 263 หน่วยงาน

ครั้งที่ 8 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ และนครราชสีมา มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 226 คน จาก 285 หน่วยงาน

ครั้งที่ 9 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร และอำนาจเจริญ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 211 คน จาก 335 หน่วยงาน

ครั้งที่ 10 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดมุกดาหาร สกลนคร นครพนม และกาฬสินธุ์ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 184 คน จาก 292 หน่วยงาน

ครั้งที่ 11 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในกลุ่มจังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู และเลย มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 191 คน จาก 313 หน่วยงาน

ครั้งที่ 12 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และชัยภูมิ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 210 คน จาก 336 หน่วยงาน

ครั้งที่ 13 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในรอบภูมิภาคจังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 176 คน จาก 286 หน่วยงาน

ครั้งที่ 14 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสุพรรณบุรี อ่างทอง และชัยนาท มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 144 คน จาก 276 หน่วยงาน

ครั้งที่ 15 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดจันทบุรี และตราด มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 208 คน จาก 282 หน่วยงาน

ครั้งที่ 16 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในกลุ่มจังหวัดชลบุรี และระยอง มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 184 คน จาก 300 หน่วยงาน

ครั้งที่ 17 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 153 คน จาก 300 หน่วยงาน

ครั้งที่ 18 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 209 คน จาก 300 หน่วยงาน

ครั้งที่ 19 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดราชบุรี และกาญจนบุรี มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 200 คน จาก 310 หน่วยงาน

ครั้งที่ 20 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดนครปฐม ทulumธานี นนทบุรี และนครนายก มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 178 คน จาก 320 หน่วยงาน

ครั้งที่ 21 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในกลุ่มจังหวัดสระบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี และอยุธยา มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 218 คน จาก 325 หน่วยงาน

ครั้งที่ 22 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 155 คน จาก 300 หน่วยงาน

ครั้งที่ 23 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 219 คน จาก 253 หน่วยงาน

ครั้งที่ 24 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และนครศรีธรรมราช มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 184 คน จาก 325 หน่วยงาน

ครั้งที่ 25 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดสงขลา ตรัง สตูล และพัทลุง มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 187 คน จาก 330 หน่วยงาน

ครั้งที่ 26 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในกลุ่มจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 203 คน จาก 279 หน่วยงาน

ครั้งที่ 27 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในจังหวัดพังงา กระบี่ ภูเก็ต และระนอง มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 167 คน จาก 247 หน่วยงาน

ครั้งที่ 28 การประชุมผู้แทนหน่วยงานของรัฐในรอบภูมิภาคจังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 154 คน จาก 300 หน่วยงาน

ครั้งที่ 29 การประชุมผู้แทนหน่วยงานในระดับกรม องค์กรอิสระ องค์กรมหาชน และระดับกระทรวง มีผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 211 คน จาก 221 หน่วยงาน

ในการประชุมสัมมนาดังกล่าว เป็นการประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสทั้ง 7 ด้าน 48 ตัวชี้วัด ที่ได้กำหนดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ได้แก่

- 1) มาตรฐานความโปร่งใสด้านการจัดหาพัสดุ (การจัดซื้อจัดจ้าง) มี 8 ตัวชี้วัด
- 2) ด้านการบริหารงาน มี 7 ตัวชี้วัด
- 3) ด้านการให้บริการแก่ประชาชน มี 7 ตัวชี้วัด
- 4) ด้านการบริหารงานบุคคล มี 6 ตัวชี้วัด
- 5) ด้านการบริหารงบประมาณ มี 6 ตัวชี้วัด
- 6) ด้านการติดตามและประเมินผล มี 6 ตัวชี้วัด
- 7) ด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชน มี 8 ตัวชี้วัด

และเป็นการศึกษาการประเมินความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐและระดับการปฏิบัติงานของหน่วยงานว่า ได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสหรือไม่อย่างไร โดยมีการกำหนดให้หน่วยงานต่างๆ ได้ประเมินความพร้อมของหน่วยงานตนเองก่อนเข้าประชุมสัมมนา (ส่งแบบประเมินล่วงหน้า) และได้มีการประเมินอีกครั้งในวันเข้าประชุมสัมมนา โดยมีผลการศึกษาในแต่ด้านดังนี้

4.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

การศึกษาในส่วนนี้ เป็นการศึกษาจากการประเมินผล โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่เข้าร่วมประชุมทั่วประเทศที่ส่งแบบประเมินคืนให้กับคณะผู้ศึกษาวิจัย โดยเป็นการประเมินจากแบบประเมินที่จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความพร้อมในการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสทั้ง 7 มาตรฐาน 48 ตัวชี้วัด จำนวน 2,986 ชุด จากหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมจำนวน 4,723 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 63.22 โดยใช้วิธีการประเมินใน 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินโดยวิธีการตรวจสอบความพร้อมของข้อมูลข่าวสารและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงความมี/ไม่มีข้อมูลข่าวสารและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อพิจารณาว่า หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสทั้ง 48 ตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นหรือไม่ (มี ให้ 1 คะแนน ไม่มี ให้ 0 คะแนน)

2. การประเมินความสมบูรณ์การดำเนินการของหน่วยงาน โดยพิจารณาจากระดับความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสารและขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในเชิงคุณภาพที่มีความก้าวหน้าในด้านข้อมูลข่าวสาร หลักฐาน และความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานและประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจำแนกตามตัวชี้วัดทั้ง 48 ตัว โดยเป็นการประเมินจากความสมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสาร เอกสาร และระดับการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีการวัดค่าใน 3 ลักษณะ คือ

1) ลักษณะที่ 1 หมายถึง หน่วยงานของรัฐยังไม่มีดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสสำหรับหน่วยงานของรัฐ (ให้ 0 คะแนน)

2) ลักษณะที่ 2 หมายถึง หน่วยงานของรัฐกำลังมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสและมีข้อมูลบางส่วนให้พิจารณา (ให้ 1 คะแนน)

3) ลักษณะที่ 3 หมายถึง หน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส และมีข้อมูลพร้อมให้ตรวจพิจารณา (ให้ 2 คะแนน) ดังนั้น ภาพรวมหน่วยงานจะมีคะแนนเต็ม 480 คะแนน (48 ตัวชี้วัด X 5 เกณฑ์ประเมิน/ข้อย่อย X 2 คะแนน = 480)

ลักษณะการประเมินความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสดังกล่าว ก็เพื่อพิจารณาว่า หน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่กำหนดขึ้นในลักษณะอย่างไร ซึ่งเป็นผลดีต่อการพิจารณาถึงการนำเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการติดตามและประเมินผลความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล โดยคณะผู้ศึกษาวิจัยได้นำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์แล้วจำแนกตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีผลการศึกษาในแต่ละเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด 48 ตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

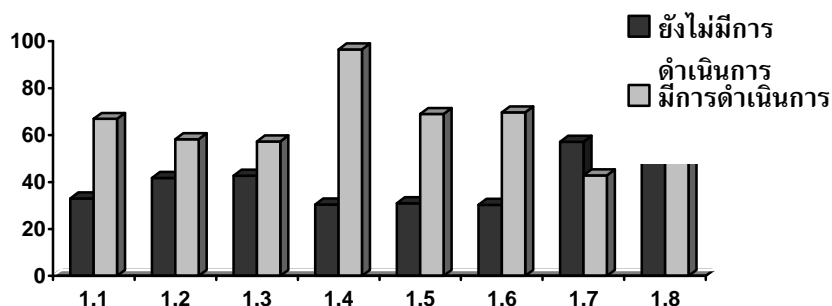
1. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการจัดหาพัสดุ

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสในการจัดหาพัสดุ เฉลี่ยร้อยละ 62.45 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่าหน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวในบางตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน (ข้อย่อย) ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

- 1) การประกาศผลการจัดหาพัสดุแต่ละรายการ/โครงการพร้อมทั้งเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินผลการจัดหาพัสดุ (ตัวชี้วัดที่ 1.6) ร้อยละ 69.7
- 2) การดำเนินการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุ (ตัวชี้วัดที่ 1.4) ร้อยละ 69.5
- 3) การกำหนดและการประกาศหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินผลการจัดหาพัสดุแต่ละรายการ/โครงการ (ตัวชี้วัดที่ 1.5) ร้อยละ 69.1
- 4) การเผยแพร่กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการพัสดุ (ตัวชี้วัดที่ 1.1) ร้อยละ 66.9
- 5) การจัดทำแผนการจัดหาพัสดุประจำปี (ตัวชี้วัดที่ 1.2) ร้อยละ 58.25
- 6) การประกาศเผยแพร่แผนการจัดหาพัสดุประจำปีของหน่วยงานให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบเป็นการล่วงหน้า (ตัวชี้วัดที่ 1.3) ร้อยละ 57.3
- 7) การประเมินผลการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุในปีงบประมาณ (ตัวชี้วัดที่ 1.8) ร้อยละ 49.55
- 8) การสรุปผลการจัดหาพัสดุในแต่ละรอบเดือน (ตัวชี้วัดที่ 1.7) ร้อยละ 42.8

จากผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับของการจัดหาพัสดุตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้ แต่ตัวชี้วัดด้านการสรุปและการประเมินผลการจัดหาพัสดุของหน่วยงานยังอยู่ในการปฏิบัติการหรือการดำเนินการที่ค่อนข้างน้อย ดังแผนภูมิที่ 1 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1

แผนภูมิที่ 1 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 1

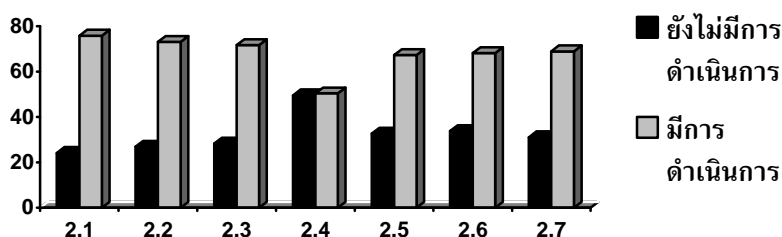
2. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงาน

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงานเฉลี่ยร้อยละ 70.46 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่า หน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวในบางตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

- 1) การจัดทำและเผยแพร่โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 2.1) ร้อยละ 75.85
- 2) การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 2.2) ร้อยละ 73.15
- 3) การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 2.3) ร้อยละ 71.70
- 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ (ตัวชี้วัดที่ 2.7) ร้อยละ 68.95
- 5) การจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี (ตัวชี้วัดที่ 2.6) ร้อยละ 68.15
- 6) การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี (ตัวชี้วัดที่ 2.5) ร้อยละ 67.30
- 7) การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของบุคลากรในหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 2.4) ร้อยละ 50.50

จากผลการศึกษาโดยภาพรวมของการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการหรือมีการเตรียมข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับที่สามารถพัฒนาได้และอาจจะมีความพร้อมมากขึ้นถ้ามีการชี้แจงทำความเข้าใจในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส ดังแผนภูมิที่ 2 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 2

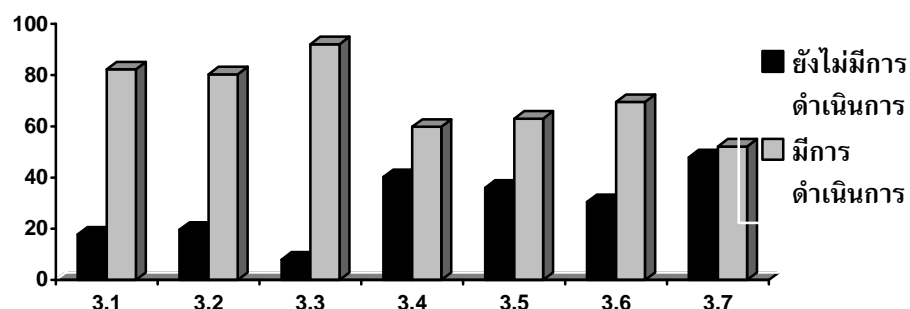
3. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านให้บริการแก่ประชาชนเฉลี่ยร้อยละ 73.73 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่า หน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวในบางตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

- 1) การเลือกใช้ช่องทางการให้บริการที่เหมาะสมกับการให้บริการ (ตัวชี้วัดที่ 3.3) ร้อยละ 92.05
- 2) การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการให้บริการแก่ประชาชน (ตัวชี้วัดที่ 3.1) ร้อยละ 82.25
- 3) การให้บริการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ (ตัวชี้วัดที่ 3.2) ร้อยละ 80.35
- 4) การประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ(ตัวชี้วัดที่ 3.6) ร้อยละ 69.5
- 5) การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชน (ตัวชี้วัดที่ 3.5) ร้อยละ 63.95
- 6) การจัดทำมีช่องทางและกลไกในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนหรือปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนผู้รับบริการกับหน่วยงานที่ให้บริการ (ตัวชี้วัดที่ 3.4) ร้อยละ 59.80
- 7) การวิเคราะห์และจัดทำระบบข้อมูลทางสถิติและสรุปผลการให้บริการแก่ประชาชน (ตัวชี้วัดที่ 3.7) ร้อยละ 52.15

จากผลการศึกษาของการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการหรือมีการเตรียมข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับที่สามารถพัฒนาได้และอาจจะมีพร้อมมากขึ้นถ้ามีการชี้แจงทำความเข้าใจในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส ดังแผนภูมิที่ 3 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 3

แผนภูมิที่ 3 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 3

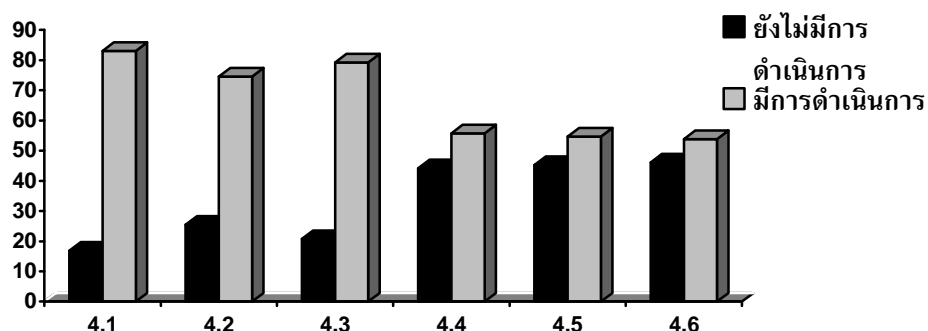
4. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงานบุคคล

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารบุคคลเฉลี่ยร้อยละ 70.38 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่า หน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวในบางตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

- 1) การสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร (ตัวชี้วัดที่ 4.1) ร้อยละ 83.10
- 2) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 4.3) ร้อยละ 79.25
- 3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (ตัวชี้วัดที่ 4.2) ร้อยละ 74.55
- 4) การพัฒนาระบบการให้คุณและให้โทษแก่บุคลากรในหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 4.4) ร้อยละ 55.75
- 5) การประเมินผลการบริหารงานบุคคลของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 4.6) ร้อยละ 54.70
- 6) การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร (ตัวชี้วัดที่ 4.5) ร้อยละ 53.85

จากผลการศึกษาประเมินผลในเบื้องต้นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานส่วนใหญ่มีความพร้อมในการรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐด้านการบริหารบุคคล โดยมีตัวชี้วัดบางส่วน เช่น ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาระบบการให้คุณ/ให้โทษแก่บุคลากรในหน่วยงานและด้านการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ยังอยู่ในระดับการดำเนินการที่ค่อนข้างน้อย ดังแผนภูมิที่ 4 แสดงการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 4

แผนภูมิที่ 4 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 4

5. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการบริหารงบประมาณ

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงบประมาณเฉลี่ย

ร้อยละ 58.56 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่า หน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าว ในบางตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

1) การจัดทำและเผยแพร่แผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 5.1) ร้อยละ 73.05

2) การใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ตรงกับแผนงานและโครงการ (ตัวชี้วัดที่ 5.3) ร้อยละ 63.30

3) การจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินการตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี (ตัวชี้วัดที่ 5.2) ร้อยละ 53.40

4) การประเมินผลการดำเนินการตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี (ตัวชี้วัดที่ 5.6) ร้อยละ 55.30

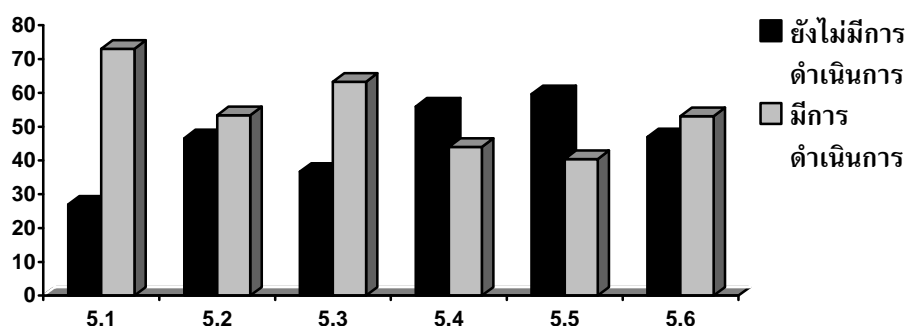
4) การลดขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 5.4) ร้อยละ 44.05

6) การสุ่มตรวจการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามระยะเวลาที่กำหนด (ตัวชี้วัดที่ 5.5) ร้อยละ 40.40

ร้อยละ 40.40

จากผลการศึกษาในเบื้องต้นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ได้มีการเตรียมข้อมูลเพื่อการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส โดยมีตัวชี้วัดเกี่ยวกับการสุ่มตรวจการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามระยะเวลาที่กำหนดที่หน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่มี การดำเนินการ ดังแผนภูมิที่ 5 แสดงการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 5

แผนภูมิที่ 5 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 5

6. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผลเฉลี่ยร้อยละ 52.65 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่า หน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวเพียงบางเกณฑ์การประเมินเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

1) การจัดทำมีกลไกการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เป็นอิสระ (ตัวชี้วัดที่ 6.3) ร้อยละ 56.35

2) การจัดทำหลักเกณฑ์และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 6.1) ร้อยละ 56.25

3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ตัวชี้วัดที่ 6.6) ร้อยละ 48.4

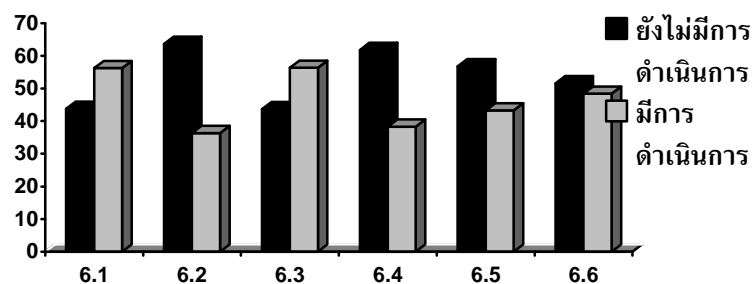
4) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล (ตัวชี้วัดที่ 6.5) ร้อยละ 43.25

5) การจัดทำมีกระบวนการรองรับการตรวจสอบจากภายนอกที่เป็นอิสระ (ตัวชี้วัดที่ 6.4) ร้อยละ 38.25

6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 6.2) ร้อยละ 36.35

จากผลการศึกษาในเบื้องต้นดังกล่าว จะเห็นได้ว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล โดยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ระบุว่า ยังไม่มีความพร้อมในด้านนี้ โดยเฉพาะการพัฒนาระบบการประเมิน/การประกันคุณภาพภายในของหน่วยงาน ดังแผนภูมิที่ 6 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 6

แผนภูมิที่ 6 แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 6

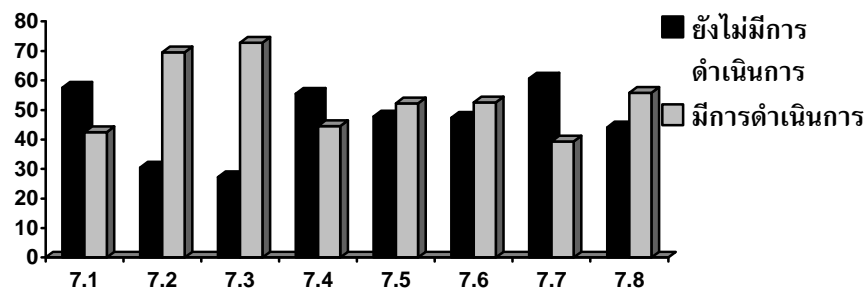
7. มาตรฐานความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการ

จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการเฉลี่ยร้อยละ 57.15 โดยผู้แทนจากหน่วยงานได้ระบุว่า หน่วยงานได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดดังกล่าวในบางตัวชี้วัดและบางเกณฑ์การประเมิน ซึ่งสามารถสรุปตามตัวชี้วัดและร้อยละของการปฏิบัติได้ดังนี้ (เรียงจากมากไปน้อย)

- 1) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 11 พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ (การ จัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามคำขอเฉพาะราย) (ตัวชี้วัดที่ 7.3) ร้อยละ 72.75
- 2) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ (การจัดให้ มีข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้) (ตัวชี้วัดที่ 7.2) ร้อยละ 69.55
- 3) การจัดการความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน (ตัวชี้วัดที่ 7.8) ร้อยละ 55.85
- 4) การจัดระบบและช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ (ตัวชี้วัดที่ 7.6) ร้อยละ 52.6
- 5) การดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 25 พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของ ราชการ (การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล) (ตัวชี้วัดที่ 7.5) ร้อยละ 52.2
- 6) การดำเนินการด้านข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14-15 พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของ ราชการ (การปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยและอาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย) (ตัวชี้วัดที่ 7.4) ร้อยละ 44.55
- 7) การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ (การ จัดส่งข้อมูลข่าวสารของราชการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา) (ตัวชี้วัดที่ 7.1) ร้อยละ 42.5
- 8) การประเมินผลการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน (ตัวชี้วัดที่ 7.7) ร้อยละ 39.35

จากผลการประเมินในเบื้องต้นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ได้การ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ (การจัดให้มีข้อมูลข่าวสาร ตามที่กฎหมายกำหนดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้) และมีความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับ การประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า หน่วยงานส่วน หนึ่งก็ยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินการที่ครอบคลุมในทุกด้านตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด ความโปร่งใสได้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดตัวชี้วัดความโปร่งใสและดำเนินการตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการต่อไป ดัง แผนภูมิที่ 7 แสดงการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 7

แผนภูมิที่ 7 แสดงการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 7

สรุป จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ทราบว่า หน่วยงานภาครัฐมีความพร้อมในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานตัวชี้วัดความโปร่งใส ซึ่งเป็นศึกษาจากการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่หน่วยงานได้ระบุว่า มีการดำเนินการ หรือไม่มีการดำเนินการในตัวชี้วัดนั้น ๆ จากหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาทั่วประเทศตามที่ได้กล่าวแล้ว สามารถระบุได้ว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ร้อยละ 63.63 มีความพร้อมในด้านข้อมูลข่าวสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน และกระบวนการเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยมีผลสรุปตามเกณฑ์มาตรฐาน 7 ด้าน จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของความพร้อมในการประเมินตนเองของหน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส	ร้อยละความพร้อมของหน่วยงานในการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส				
	เหนือ	อีสาน	กลาง	ใต้	เฉลี่ย
1. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการจัดหาพัสดุ (การจัดซื้อจัดจ้าง)	63.36	62.3	65.49	58.66	62.45
2. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงาน	72.85	68.3	72.99	67.70	70.46
3. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน	75.18	73.7	76.68	69.35	73.73
4. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงานบุคคล	71.25	69.2	76.55	64.55	70.38
5. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงบประมาณ	60.90	57.7	64.09	51.54	58.56
6. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล	55.57	49.0	62.05	44.00	52.65
7. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ	56.74	55.3	64.29	52.25	57.15
เฉลี่ย	65.12	62.21	68.88	58.29	63.63

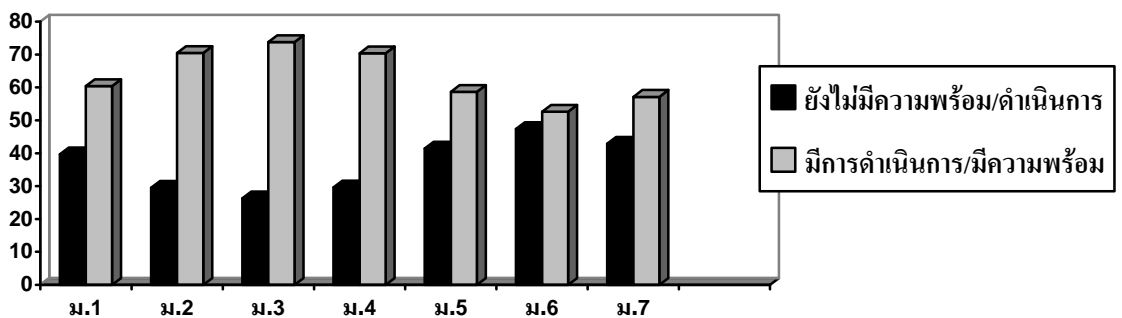
จากตารางดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมหรือมีความสามารถที่จะปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่กำหนดขึ้น โดยมีความพร้อมในด้านการให้บริการแก่ประชาชนมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐได้

ดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานเพื่อให้การบริการแก่ประชาชน เพียงแต่ยังไม่สามารถจัดระบบข้อมูลข่าวสารและกระบวนการให้ชัดเจนตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเท่านั้น รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการให้การบริหารงานทั่วไป และมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐนั้นได้ทำหน้าที่ตามภารกิจของตนเองและมีการบริหารงานบุคคลภายในองค์กรได้ อาจจะขาดเพียงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานภาครัฐในการเตรียมความพร้อมในการประเมินและการพัฒนาเพื่อความโปร่งใสของหน่วยงานสืบต่อไป

ส่วนการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผลของหน่วยงานภาครัฐนั้น พบว่า มีแนวปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้ในระดับน้อยที่สุดในบรรดาเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 7 ด้าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การติดตามและประเมินผลทั้งภายในหน่วยงานและการประเมินผลความโปร่งใสจากภายนอกยังมีข้อจำกัดและไม่สามารถนำไปสู่กระบวนการดำเนินการอย่างจริงจัง ซึ่งอาจเป็นข้อที่บ่งบอกว่า เมื่อมีการติดตามและประเมินผลในระดับน้อย ความชัดเจนและความโปร่งใสในขั้นตอนของการปฏิบัติงานอาจน้อยลงไปด้วย ในขณะที่การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการของประชาชนนั้น ก็พบว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติแต่อยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากอาจขาดประสบการณ์ ในการบริหารงบประมาณและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าว ซึ่งสรุปเป็นแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4.8

แสดงระดับการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่กำหนดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

อนึ่ง เนื่องจากการศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสตามโครงการดังกล่าว เป็นการศึกษาในเบื้องต้นจากผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจมิใช่เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการประเมินโดย

ภาพรวมของหน่วยงาน ดังนั้น อาจมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากการดำเนินงานที่เป็นจริงของหน่วยงานหรืออาจไม่มีข้อมูลในการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสในทุกด้านได้ และการศึกษาในโครงการนี้ ก็ได้มีการรวบรวมข้อมูลหรือการตรวจสอบจากเอกสารของแต่ละหน่วยงาน เพราะฉะนั้น ข้อมูล/ผลการศึกษาดังกล่าว อาจมีการเปลี่ยนแปลงผลของการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานต่างๆ ได้ ในกรณีที่มีการตรวจเอกสารหลักฐานที่ชัดเจน

4.2 ผลการศึกษาประเมินจำแนกคะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานภาครัฐโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสเป็นเครื่องมือในการประเมิน

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใส โดยมีคะแนนเฉลี่ยในแต่ละเกณฑ์มาตรฐาน คือ 40.85 คะแนน (แต่ละเกณฑ์มีช่วงคะแนน 60-70- และ 80 คะแนน) และมีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 7 มาตรฐานได้ 282.54 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 58.86 ของคะแนนรวมทั้งหมด 480 คะแนน ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

เกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส	คะแนนเต็ม	ส่วนกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคกลาง	ภาคใต้	รวม (เฉลี่ย)
1. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการจัดหาพัสดุ	80	52.58	48.46	49.47	48.96	49.85	49.86
2. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงาน	70	50.37	47.61	47.98	47.76	47.73	48.29
3. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน	70	48.62	47.47	47.85	47.87	45.69	47.50
4. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารบุคคล	60	41.21	37.70	35.82	38.79	35.00	37.70
5. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงบประมาณ	60	43.81	31.44	32.05	33.53	28.35	33.83
6. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล	60	36.96	27.58	24.80	28.25	22.72	27.86

เกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส	คะแนนเต็ม	ส่วนกลาง	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคกลาง	ภาคใต้	รวม (เฉลี่ย)
7. มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ	80	42.43	39.74	38.46	43.04	38.64	40.46
ค่าเฉลี่ย		45.14	40.00	39.49	41.17	38.54	40.85
คะแนนเต็ม	480	307.31	280	276.43	283.46	269.79	282.54

จากตารางดังกล่าว จะเห็นได้ว่า หน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีความพร้อมหรือมีความสามารถในการที่จะนำเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสไปประเมินตนเองโดยหน่วยงานสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้ 282.54 คะแนน จากคะแนนเต็ม 480 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 58.86 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่พอใช้ค่อนข้างดี ซึ่งจะเห็นว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐมีคะแนนเฉลี่ยเกินครึ่งหนึ่งของระดับคะแนนเต็ม 480 คะแนน แสดงว่าหน่วยงานภาครัฐทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแบบประเมินเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐที่ได้กำหนดขึ้นอยู่แล้ว โดยหน่วยงานภาครัฐสามารถดำเนินการในเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดต่างๆ ดังนี้

- 1) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการจัดหาพัสดุ คะแนนเฉลี่ย 49.86
- 2) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริหารงาน คะแนนเฉลี่ย 48.28
- 3) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริการแก่ประชาชน คะแนนเฉลี่ย 47.50
- 4) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ คะแนนเฉลี่ย 40.46

- 5) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริหารงานบุคคล คะแนนเฉลี่ย 37.70
- 6) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริหารงบประมาณ คะแนนเฉลี่ย 33.83
- 7) เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการติดตามประเมินคะแนนเฉลี่ย 27.86

สรุป ผลการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของหน่วยงานและการประเมินผลหน่วยงานภาครัฐ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสที่กำหนดขึ้น ซึ่งมีวิธีการประเมินความพร้อมและผลการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด ใน 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินโดยวิธีการตรวจสอบความพร้อมของข้อมูลข่าวสารและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงความมี/ไม่มีข้อมูลข่าวสารและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อพิจารณาว่า หน่วยงานต่างๆ ได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสทั้ง 48 ตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นหรือไม่ (มี ให้ 1 คะแนน ไม่มี ให้ 0 คะแนน) นั้น พบว่า

หน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ มีความพร้อมหรือมีความสามารถหรือมีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชนมากที่สุด ร้อยละ 73.73 รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการให้การบริหารงานทั่วไป ร้อยละ 70.46 และ มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงานบุคคล ร้อยละ 70.38 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐนั้น มีความพร้อมที่จะดำเนินการเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งเป็นการทำหน้าที่ ตามภารกิจของตนเองได้ อาจจะขาดเพียงขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น ซึ่ง จำเป็นต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานภาครัฐในการเตรียมความพร้อมในการ ประเมินและการพัฒนาเพื่อความโปร่งใสของหน่วยงานสืบต่อไป

ส่วนความพร้อมในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการติดตามและประเมินผล ของหน่วยงานภาครัฐนั้น พบว่า มีแนวปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ได้ในระดับน้อยที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การติดตามและประเมินผลทั้งภายในหน่วยงานและการประเมินผลความ โปร่งใสจากภายนอกยังมีข้อจำกัดและไม่สามารถนำไปสู่กระบวนการดำเนินการอย่างจริงจัง ซึ่งอาจ เป็นข้อที่บ่งบอกว่า เมื่อมีการติดตามและประเมินผลในระดับน้อย ความชัดเจนและความโปร่งใสใน ขั้นตอนของการปฏิบัติงานอาจน้อยลงไปด้วย

2. การประเมินความสมบูรณ์การดำเนินการของหน่วยงาน โดยพิจารณาจากระดับความ สมบูรณ์ของข้อมูลข่าวสารและขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐในเชิงคุณภาพที่มี ความก้าวหน้าในด้านข้อมูลข่าวสาร หลักฐาน และความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานและ ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจำแนกตามตัวชี้วัดทั้ง 48 ตัว โดยเป็นการประเมินจากความสมบูรณ์ของ ข้อมูลข่าวสาร เอกสาร และระดับการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีการวัดค่าใน 3 ลักษณะ คือ

- 1) ลักษณะที่ 1 หมายถึง หน่วยงานของรัฐยังไม่มีดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและ ตัวชี้วัดความโปร่งใสสำหรับหน่วยงานของรัฐ (ให้ 0 คะแนน)
- 2) ลักษณะที่ 2 หมายถึง หน่วยงานของรัฐกำลังมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและ ตัวชี้วัดความโปร่งใสและมีข้อมูลบางส่วนให้พิจารณา (ให้ 1 คะแนน)
- 3) ลักษณะที่ 3 หมายถึง หน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานและ ตัวชี้วัดความโปร่งใสแล้วและมีข้อมูลพร้อมให้ตรวจพิจารณา (ให้ 2 คะแนน) ดังนั้น โดยภาพรวม หน่วยงานจะมีคะแนนเต็ม 480 คะแนน ($48 \times 5 \times 2 = 480$)

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐ มีคะแนนการประเมินตนเองในแต่ละเกณฑ์ มาตรฐานที่แตกต่างกันไป โดยสามารถมีคะแนนเฉลี่ยในด้านด้านการจัดหาพัสดุมากที่สุด โดยมี คะแนนเฉลี่ย 49.86 รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงาน มีคะแนนเฉลี่ย 48.28 และด้านการ บริการแก่ประชาชน มีคะแนนเฉลี่ย 47.50 นอกจากนี้ โดยภาพรวม หน่วยงานภาครัฐมีคะแนนการ ประเมินรวม 282.54 จากคะแนนเต็ม 480 คะแนน คิดเป็น 58.86 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้าง ดี ซึ่งสามารถระบุได้ว่า “หน่วยงานมีคะแนนในด้านการบริหารงานได้ดี แต่มีความพร้อมในการ ที่จะให้บริการแก่ประชาชนด้วยดี”